

správné, ale zbytečně překládá spisovatel együttes ülés Zusammen-Sitzung místo obvyklého gemeinsame Sitzung (str. 68). Není nijak radno napodobovati Veöreöse, který együttes překládá do něm. mitsammener, -e, -es. Důležitý jest překladatelův výklad obratu együttes erővel leendő védelme (v § 2. vyrovnání) naproti közös védelem (str. 74 a násl.). K výkladu slova birodalom (říše) uvedli bychom podobný výraz slovanský, država, jehož užívají v tomto smyslu někteří Slované. Výrazu maďarskému egyezkedés odpovídá české vyjednávání a ujednání. Nesouhlasíme s tím, že by maďarskému Ő Felsége többi országai és tartományai odpovídalo německé die übrigen Länder und Provinzen seiner Majestät. Mělo by tu státi spíše die übrigen Königreiche und Länder . . . Jeť nesporný rozdíl mezi oběma termíny maďarskými, kdežto mezi německými ho není. Ország neznamená ovšem království, ale nazývají se tak zpravidla jen větší země, hlavně takové, jež byly někdy samostatnými královstvími, jako na př. Csehország, Horvátország, Dalmátország, kdežto menší země označovány tak nejsou (srov. maď. Ausztria, Korontán, Krajna, Morva, Tyrol atd.). V § 55 nesprávně je přeloženo maď. az iránt po něm. in Absicht darauf místo deswegen, diesbezüglich.

K práci své použil autor bohaté literatury maďarské i jinojazyčné (také české). Úkol, jež si vytkl, provedl svědomitě a se zdarem.

Karel Kadlec.

*Die österreichische Umgangssprachenerhebung im Lichte der Wahrheit, Dokumente zur Information des Auslandes.* Vydala Národní Rada Česká v Praze 1911. Brožurka obsahuje 5 článků od Dr. D. Krejčího, Antonína Hubky, Josefa Kalála, Dr. A. Boháče a Dr. Fr. Weyra, publikovaných v časopisu „Čechische Revue“. Samostatným vydáním těchto pojednání, které vesměs obírají se nešvarem, který děje se nyní již po dobu 30 let v Rakousku u příležitosti periodických sčítání lidu, má býti docíleno informace vědecké ciziny o ubohém stavu rakouské statistiky národnostní. Poukazuje se jednak na vědeckou bezcennost terminu „obcovací řeči“, doznanou i vynikajícími německými theoretiky (na př. Rauchberg, Herkner, Bernatzik), jednak líčí se neuvěřitelný způsob, jakým byla při posledním sčítání lidu v lednu 1911 obcovací řeč obyvatelstva zjišťována, a konečně podávají se pozitivní reformní návrhy. Litovati jest, že nebylo již možno pojeti do brožurky té také článek *Bráfűv* „Noch ein Wort zur Erhebung der Umgangssprache“ uveřejněný ve 4. sešitě časopisu Čechische Revue.

Weyr.

*Laun, Rudolf von: Das freie Ermessen und seine Grenzen,* Fr. Deuticke, Lipsko a Vídeň, 1910; 298 str.

Spisovatel, který jest nyní mimořádným profesorem správního práva na universitě Vídeňské, uvedl se do literatury spisem „Das Recht zum Gewerbebetrieb“ (1908) a jest jedním z nejslibnějších talentů mladé školy veřejnoprávní v Rakousku. Nehcdlám se zde zevrubně obíratí obsahem nové práce Launovy, která oproti prvé značí pokrok jak ve směru obsahovém, tak formálním a k níž se snad příležitostně v jiné souvislosti vrátím.

Autor stanoví přesně *pojem* „volného uvážení“, probírá nejdůležitější theorie o něm a dotyčná zákonná ustanovení rakouská, německá a jiných států, pojednává pak o *mezích volného uvážení*, při čemž zvláště obsažná kapitola věnována jest kritice francouzské theorie a praxi. Na konci spisu podány jsou úvahy de lege ferenda a stručný přehled výsledků. Pro českého čtenáře zvláště sympatickým jest, jak bedlivě a pilně hledí si spisovatel i české literatury právnické (hlavně prací Pražákových), za kteroužto svědomitost dostalo se mu dokonce i výtky recesenta v „Archiv für öffentliches Recht“, že všímá si exotických pramenů. Milým zadostiučiněním pro autora tohoto oznámení konečně jest, že spisovatel obírá se ve svých úvahách de lege ferenda také otázkou, které věnoval jsem články „Žaloba pro odpíranou spravedlnost“ v I. ročníku „Správního obzoru“ a že dochází k témuž výsledku jako já. („Noch eines insbesondere wäre erforderlich, um die Wirksamkeit der vorgeschlagenen Neuregelung zu sichern. Es müßte Vorsorge dafür getroffen werden, daß die Behörde nicht aus Opportunitätsrücksichten gesetzlich gebundene Verwaltungsakte ungebührlich verzögern oder durch stetes Verschieben — Liegenlassen der Akten u. s. w. — gänzlich unterlassen könne.“ Str. 255.)

Budiž mi dovoleno, abych jako dodatek ku citovaným svým článkům uvedl čl. 3. francouzského zákona ze dne 17. července 1900, o jehož existenci jsem před četbou Launova díla nevěděl: Dans les affaires contentieuses qui ne peuvent être introduites devant le Conseil d'État que sous la forme de recours contre une décision administrative, lorsqu'un délai de plus de quatre mois s'est écoulé sans qu'il soit intervenue aucune décision, les parties intéressées peuvent considérer leur demande comme rejetée et se pourvoir devant le Conseil d'État. Weyr.

*Félix Moreau*, professeur à la faculté de droit de l'université d'Aix-Marseille: *Précis élémentaire de droit constitutionnel*; 7ème édition. Paris 1911 (str. 580).

Spisovatel jest rozhodným stoupencem t. zv. klasické školy francouzské (Esmeinovy). V nauce o státu, o svrchovanosti, vůbec v základních pojmech shoduje se celkem úplně s Esmeinem. Stát jest jemu právnické zosobnění určité společnosti lidské. Právo přirovnává tedy stát k osobě; stát jest individuum a v jeho individualitě záleží svrchovanost. Svrchovanost (souverenita) státu jest buď vnější, buď vnitřní. Vnější svrchovanost jest potvrzení vlastní a autonomní existence vůči státům ostatním; vnitřní svrchovanost jest pak potvrzení existence státu vůči ostatním hromadným osobám, jež ve státu žijí a vůči jednotlivcům. Ze svrchovanosti vyplývají moc rozkazovací a donucovací; ovšem moci tyto s ní nesplývají, nýbrž jsou pouze dvě právnické manifestace existence státu.

Tento pojem svrchovanosti vede přímo k teorii o svrchovanosti národní. Ve skutečnosti jest to národ, který tvoří stát, a svrchovanost přirozeně spočívá v celém národě. Je-li však svrchovanost právnický výraz individuality státu, a je-li formace státu přirozeným zjevem, jest zbytečno přítí se o původu svrchovanosti.